

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี๒๕๖๖

สำนักงาน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมากฝ้าย

อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายด้านการทุจริตเกิดความแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุ ต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอได้ยาก ความเสียหายจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาทุจริตที่ ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่ง การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กร อื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะเป็นการเกิดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือการประเมิน ความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมากฝ้าย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อน หน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการ ขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ ตามค าสั่งรักษาความสงบ แห่งชาติที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริต และแก้ไขปัญหาการ ทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลใน การบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนใน การตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้น ไม่ให้เกิด การทุจริตและประพฤติมิชอบได้ ในการนี้องค์การบริหารส่วนตำบลหนอง หมากฝ้ายจึงจัดทำ การประเมิน ความเสียหายของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือ ก่อให้เกิดการขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ประกอบด้วย ผลการประเมิน ความเสียหายการ ทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ตลอดจนมาตรการและการ ดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมากฝ้าย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง	๑
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๔. องค์ประกอบที่ทําให้เกิดการทุจริต	๒
๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๔
๗. ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี ๒๕๖๖ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมากฝ้าย

อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตให้แก่บุคลากรในองค์กร ถือเป็น การป้องกันการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตจะช่วยเป็นหลักประกันระดับหนึ่ง ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การ ทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่ประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหาย ขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการ ป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระอีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรฐานระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการท างานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการ ฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และ ยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้ น าส่งงาน) เป็นลักษณะ pre-decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะการ กำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ post - decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร COSO ๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐานCOSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๑ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการก ากับ ดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้ องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในสามารถ ดำเนินการต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กัน มีอยู่จริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจะทำให้การคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการกำกับควบคุมภายในมี จุดอ่อน และ Rationalization หรือหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตแบ่งออกเป็นด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับกระบวนการอนุมัติพิจารณา อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจ ให้บริการ ประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๖. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การเตรียมการเพื่อประเมินความเสี่ยงต้องดำเนินการ ดังนี้

- คัดเลือกกระบวนการงานของประเภทด้านนั้นๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริต (มาจาก ๓ ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตใน ความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ)

- เลือกงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- เลือกกระบวนการงาน จากที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการงานที่จะทำการ ประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต

๗. ประเมินความเสี่ยงการทุจริต องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมากฝ้ายอำเภอวัฒนานคร

จังหวัดสระแก้ว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับ	ประเด็นขั้นตอน/ กระบวนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยงที่ อาจจะเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ ระเบียนที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง							มาตรการ ป้องกัน เพื่อ ไม่เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
					ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มา	สูง ที่สุด		
๑	การรับสินบนหรือ รับของขวัญในรูป ของเงินหรือ ผลประโยชน์อื่นใด ส่งผลให้มีการ ตัดสินใจที่เอื้อ ประโยชน์แก่ผู้ให้ สินบนหรือบุคคล อื่น	เจ้าที่เรียกรับ ผลประโยชน์ใน ระหว่างการ ตรวจรับ ทำน ตรวจสอบ เอกสาร หลักฐาน ประกอบการ พิจารณา	๑ ผู้บังคับบัญชา ขาดการ ควบคุม อย่าง ใกล้ชิด ไว้วางใจ ๒.เจ้าหน้าที่ มีปัญหาทาง การเงิน	ระเบียบ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อ จัดจ้างและการ บริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐					✓			๑. จัดทำมาตรการ การป้องกัน การรับสินบน พร้อมทั้ง เผยแพร่และ แจ้งให้ ปฏิบัติอย่าง เคร่งครัด ๒. ผู้บังคับบัญชา มีการควบคุม และติดตาม การทำงาน อย่างใกล้ชิด มี การสอบทาน และกำกับให้ เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่าง เคร่งครัด	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน เกี่ยวกับ การรับ สินบน
๒	การพิจารณา ตรวจสอบและ เสนอความเห็น ของการอนุมัติ อนุญาตไม่ ดำเนินการ ตามล ดับการขอ	เจ้าหน้าที่มี ญาติ หรือคน รู้จัก ที่มายื่นขอ ไปรับรองหรือ ใบอนุญาตนั้นๆ อาจลัดคิวให้ ก่อน	๑. ผู้บังคับบัญชา ขาดการ ควบคุม อย่าง ใกล้ชิด ไว้วางใจ	พระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก สะดวกในการ พิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘							๑. จัดทำคู่มือ การ ปฏิบัติงาน แผนผัง ขั้นตอนการ ปฏิบัติงานให้ ละเอียด ชัดเจน และ เผยแพร่ให้ เจ้าหน้าที่ใน หน่วยงานได้ รับทราบและ ถือปฏิบัติให้ เป็นแนวทาง เดียวกัน ๒. กำชับให้ เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ เสนอเรื่อง ตามลำดับคำ ขอ	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน เกี่ยวกับ การไม่ ปฏิบัติ ตาม ขั้นตอน การ ปฏิบัติงาน	